

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W SUWAŁKACH ZA ROK 2014
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ
NA ROK 2015**

Suwałki, marzec 2015 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SUWAŁKACH ZA 2014 ROK

Zakres odpowiedzialności i działania Ośrodka wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2014 r. Ośrodek zatrudniał 160 osób, w tym:

- 1) 76 osób finansowanych w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 84 osoby finansowane z budżetu samorządowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innych ustaw:

1. Należące do właściwości powiatu poprzez:
  - 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej;
  - 2) wspieranie rodzin zastępczych opieką koordynatora;
  - 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
  - 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów;
  - 5) pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych;
  - 6) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej;
  - 7) prowadzenie mieszkań chronionych;
  - 8) wypłatę wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania mieszkań;
  - 9) rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON).
2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:
  - 1) obsługa Powiatowego Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności;

3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych:
  - 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
  - 2) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelaktualnie;
  - 3) świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne;
  - 4) fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
  - 5) zasiłek dla opiekuna;
  - 6) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne;
  - 7) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych;
  - 8) dodatki energetyczne.
4. Z zakresu zadań własnych gminy:
  - 1) zasiłki stałe;
  - 2) zasiłki i pomoc w naturze;
  - 3) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
  - 4) usługi opiekuńcze;
  - 5) schronienie (noclegownia/ hostel);
  - 6) sprawienie pogrzebu;
  - 7) ubezpieczenia emerytalno - rentowe;
  - 8) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe;
  - 9) kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej;
  - 10) wsparcie rodzin pomocą asystenta;
  - 11) pomoc z zakresu interwencji kryzysowej;
  - 12) przewóz osób niepełnosprawnych.
5. Inne działania Ośrodka:
  - 1) realizacja projektu „Razem przeciw przemocy”;
  - 2) prowadzenie grup korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - 3) udział w V Kampanii „Białej wstążki”;
  - 4) realizacja programu PFRON „Aktywny Samorząd”;
  - 5) realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”;
  - 6) udział w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD);
  - 7) organizacja prac społecznie użytecznych oraz zatrudnienia wspieranego;

- 8) Partnerstwo z Powiatem Suwalskim w projektach: „Edukacja + praca = sukces” i „Stworzenie i wsparcie funkcjonowania ZAZ w Lipniaku”;
  - 9) Pomoc dla kombatantów.
6. Pozostała działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem budynków MOPS - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2014 r. wydatkowano łącznie 4.541.224,42 zł, w tym 45.936,97 zł z PFRON (wzrost o 371.504,61 zł).

I. POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych gminom zadań własnych gminy/ powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka Pomocy Społecznej ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) poradnictwo specjalistyczne;
- 6) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji;
- 7) wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze pomocą asystenta rodzin;
- 8) wsparcie rodzin zastępczych opieką koordynatora rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach zatrudniał 37 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok.1878 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 23 rejony opiekuńcze.

W 2014 roku do Ośrodka wpłynęło 8.854 wniosków (*spadek o 906*) o udzielenie pomocy w formie zasiłków stałych, gorących posiłków, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, umieszczenie w domu pomocy społecznej, skierowanie do ośrodków wsparcia oraz pomocy usamodzielnianym wychowankom.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 2.924 środowisk rodzinnych liczących 7.325

osób. W 603 przypadkach (*spadek o 62 środowiska*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 10.055 rodzinnych wywiadów środowiskowych (*wzrost o 783*).

Najczęstsze powody udzielania pomocy to:

1) ubóstwo	- 1 860 rodzin;
2) bezrobocie	- 1 495 rodzin;
3) niepełnosprawność	- 1 362 rodziny;
4) długotrwała choroba	- 1 197 rodzin;
5) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	- 847 rodziny;
6) potrzeba ochrony macierzyństwa	- 216 rodzin;
7) alkoholizm i narkomania	- 188 rodzin;
8) bezdomność	- 159 osób.
9) przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna	- 57 rodzin;
10) trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	- 70 osób;
11) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	- 11 osób.

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 2 546 środowisk rodzinnych (*wzrost o 735 środowisk*), w 176 zastosowano kontrakt socjalny. Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (niski poziom wykształcenia, brak pracy, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, trudności w pełnieniu ról społecznych).

Pomoc w postaci pracy socjalnej polegała w szczególności na:

- 1) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparcie w rozwiązywaniu problemów przemocy, uzależnień itp.;
- 2) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- 3) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 4) pomocy w uzyskaniu niezbędnych środków do życia przy wykorzystaniu posiadanych umiejętności i uprawnień, m.in. w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych, uzyskaniu bądź podwyższeniu alimentów, rekomendowaniu do uzyskania wsparcia ze środków organizacji pozarządowych, opiniowanie w sprawach uzyskania pomocy finansowej ze środków Państwowego Funduszu Kombatantów oraz kwalifikowanie do prac społecznie użytecznych;
- 5) dążeniu do zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania, w spłacie należności czynszowych, uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, w zapewnieniu schronienia w ośrodkach wsparcia itp.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie

współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach interdyscyplinarnego zespołu i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 123 rodziny (*o 13 więcej*) usamodzielniało się (w tym 109 bezrobotnych).

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze była **pomoc i wsparcie 2 asystentów rodziny** - którzy ogółem objęli 28 rodzin (w tym 9 nowych środowisk i 19 kontynuowało współpracę), z czego:

- 10 to rodziny wielodzietne,
- 10 rodzin, z których 24 dzieci przebywało w pieczy zastępczej.

Narzędziem pracy asystentów rodzin był plan pracy z rodziną.

Praca asystentów nakierowana była głównie na monitorowanie środowisk, współpracę z sądami, kuratorami, pedagogami, wychowawcami, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi w celu wzmacniania funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzin i poprawy funkcjonowania społecznego, a także aktywizacji zawodowej poprzez dostarczanie ofert pracy, motywowanie do aktywności własnej w zakresie poszukiwania pracy oraz kontakt z doradcą zawodowym, a także na wykorzystywaniu uprawnień własnych w celu poprawy sytuacji socjalno bytowej poprzez uzyskiwanie przysługujących świadczeń typu np. dodatek mieszkaniowy, świadczenia rodzinne, itp. Ponadto asystenci prowadzili bieżącą współpracę z koordynatorem rodzin zastępczych współuczestnicząc w opracowywaniu planu pracy z dzieckiem oraz uczestniczyli w 37 posiedzeniach zespołu ds. oceny dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. W odniesieniu do 8 rodzin dotkniętych przemocą zainicjowały spotkania grup roboczych w celu podjęcia interdyscyplinarnych działań.

Oceny realizacji programów dokonywano, co 6 miesięcy. Z uwagi na liczne dysfunkcje przykłady trwałych zmian są trudne do osiągnięcia i wymagają dużego nakładu pracy i czasu.

Asystenci zakończyli pracę z 9 rodzinami, w tym:

- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 1 rodzina,
- ze względu na zmianę miejsca zamieszkania – 2 rodziny,
- ze względu na osiągnięcie założonych celów – 3 rodziny.

W 2014 r. w wyniku podejmowanych działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci wynikającego z problemu uzależnienia od alkoholu rodziców, na podstawie postanowień Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Suwałkach - 4 dzieci z 2 rodzin zostało tymczasowo umieszczonych w rodzinach zastępczych, gdzie nadal przebywają.

W jednej z rodzin na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Suwałkach 3 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (1 dziecko w rodzinie zastępczej, zaś 2 dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Suwałkach). Dzięki staraniom rodziny i asystenta w/w dzieci powróciły do rodziny biologicznej. W drugiej rodzinie 2 dzieci także powróciło do rodziny biologicznej na czas trwania postępowania

w sprawie wniosku o zmianę postanowienia opiekuńczego w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej.

Na realizację zadania wydatkowano środki w wysokości **71.530,96 zł** (rozdział 85206), w tym *pozyskano kwotę 43.936,92 zł w ramach rządowego programu „Asystent rodziny”*.

Ponadto w wyniku prowadzonej działalności realizowano następujące formy pomocy:

Zadania zlecone gminy/ powiatu

W 2014 r. zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizował poprzez:

- 1) **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, którymi objęto 41 osób (*wzrost o 3*) z zaburzeniami psychicznymi, a koszt usług świadczonych przez 11 opiekunek specjalistycznych wyniósł 404.998 zł (*rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*);
- 2) **ubezpieczeniami zdrowotnymi** objęto 482 osób pobierających zasiłki stałe, w tym 1 realizującą kontrakt socjalny. Wydatkowano na ten cel kwotę 184.500 zł (*rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne*);
- 3) w trybie decyzji administracyjnej nadano 82 osobom (*wzrost o 34*) **uprawnienia do świadczeń z opieki zdrowotnej** finansowanych ze środków publicznych – wydatkowano kwotę 7000 zł (*rozdział 85195*);
- 4) prowadzenie i utrzymanie **Środowiskowego Domu Samopomocy** - od grudnia 2005 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Środowiskowy Dom Samopomocy Społecznej dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelaktualnie. Zadaniem Domu jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2014 r. z usług domu skorzystało 48 osób (w tym 1 całkowicie niezdolna do samodzielnej egzystencji). Zajęcia z uczestnikami prowadzono w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno - plastycznej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła i ceramicznej. Prowadzono poradnictwo psychologiczne, obejmujące ocenę stanu psychicznego, terapię indywidualną i grupową, treningi zachowań, psychoedukację rodzin itp. Świadczone prace socjalną. Zapewniana jest także opieka pielęgniarstwa obejmująca pierwszą pomoc przedlekarską, edukację zdrowotną, współpracę z lekarzami i rodzinami uczestników, zabiegi higieniczno - medyczne i fizykalne, uczestnikom zapewniano pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga. Niesamodzielnym uczestnikom świadczone usługi opiekuńcze m.in. karmienie, pojenie, czynności higieniczno sanitarne, itp. Wszystkie podejmowane działania miały na celu uruchomienie procesu zmian, poprawę stanu psychicznego i fizycznego, poprawę funkcjonowania w codziennym życiu, jak również nabywanie umiejętności radzenia sobie z chorobą. U wszystkich uczestników nastąpiła poprawa funkcjonowania

społecznego i zaradności życiowej. Zespół wspierająco - aktywizujący odbył 12 posiedzeń, na których opracowywano, oceniano i modyfikowano indywidualne plany działań.

Integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym odbywała się poprzez organizację wielu cyklicznych spotkań okolicznościowych m.in. obchodów Podlaskich Dni Rodziny i Regionalnego Balu Andrzejkowego dla osób niepełnosprawnych „Czary mary – zmieniamy świat na weselszy” o charakterze ponadregionalnym z udziałem uczestników innych ośrodków, ich rodzin i najbliższych, a także władz miasta i lokalnych organizacji.

Na bieżącą działalność w 2014 r. wydatkowano kwotę 489.394,15 zł z dotacji wojewody (rozdział 5203 – ośrodki wsparcia)

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2014 roku kwotę 1.085.892 zł (o 75.007 zł więcej niż w roku poprzednim), w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze - 404.998 zł;
- 2) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 184.500 zł;
- 3) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 7.000 zł;
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy – 489.394 zł.

Zadania własne gminy

Zadania własne z zakresu pomocy społecznej realizowane były poprzez:

Świadczenia obligatoryjne

1. **Zasiłki stałe** – przyznano 562 osobom (wzrost o 30 osób) – 5.396 świadczeń na kwotę 2.222.000 zł (wzrost o 89.000 zł - rozdział 85216 – zasiłki stałe);
2. **Zasiłki okresowe** - przyznano 1.153 rodzinom (spadek o 206 rodzin) – 5.892 świadczenia na kwotę 1.809.812 zł, (spadek o 186.353 zł - dofinansowanie do zadań własnych gminy z budżetu wojewody stanowiło kwotę 1.734.389 zł), w tym:
  - 1) 985 rodzin - z powodu bezrobocia - 1.689.664 zł;
  - 2) 62 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby – 37.633 zł;
  - 3) 58 rodzinom - z powodu niepełnosprawności – 35.758 zł;
  - 4) 48 rodzinom – z innych powodów – 46.757 zł.
3. W ramach **Programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”** – pomoc realizowano w postaci: gorących posiłków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, zasiłków na zakup żywności lub pomocy rzeczowej, posiłków wydawanych w 7 punktach miasta, dowóz do miejsc zamieszkania osób niepełnosprawnych, starszych i chorym oraz w zakresie wyposażenia stołówek szkolnych. Udzielono jej **4.951 osobom** (spadek o 628) na kwotę **2.300.000 zł**, z tego:
  - z budżetu wojewody - 1.778.820 zł (spadek o 156.136 zł);
  - z budżetu samorządowego – 521.180 zł (spadek o 343.864 zł - rozdział 85295).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) **gorące posiłki** - przyznano 2.476 osobom (*spadek o 330*) na kwotę 1.164.984 zł, w tym:
  - a) 409 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 61.260 zł,
  - b) 1499 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej na kwotę 790.705 zł,
  - c) 305 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 245.292 zł,
  - d) 263 uczniom objętym dożywianiem na podstawie decyzji dyrektorów szkół na kwotę 67.727 zł;
- 2) **dowóz posiłków** do 54 osób chorych i niepełnosprawnych, koszt dowozu wyniósł 13.377 zł (5 574 świadczenia);
- 3) **zasiłki celowe** na zakup posiłku lub żywności przyznano 3 537 osobom w rodzinach na kwotę 1.112.350 zł;
- 4) **świadczenia rzeczowe** - udzielono 17 rodzinom, ich koszt wyniósł 9.289 zł;
4. **Schronienia** - udzielono 38 osobom i wydatkowano 60.604,66 zł (*rozdział 85203*);
5. **Pokrywanie kosztów schronienia** bezdomnych mieszkańców Suwałk na terenie innych gmin (19 osób/2291 świadczeń) – 24.045 zł (*rozdział 85214*);
6. **Sprawienie pogrzebu** - 7 osób, wydatkowano kwotę 21.144 zł (*rozdział 85214*);
7. **Usługami opiekuńczymi** objęto 230 osób (*spadek o 18*), w tym:
  - 1) usługami pielęgnacyjnymi - 78 osób;
  - 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 152 osób.Koszt usług opiekuńczych wyniósł 1.444.461,57 zł, (*wzrost o 205.159 zł - rozdział 85228*).
8. **Program osłonowy w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014 – 2020** przyjęty uchwałą nr XLV/487/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 stycznia 2014 r. Adresatami działań są rodziny, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego, w szczególności: dzieci, uczniowie i rodziny dysfunkcyjne. Przewiduje możliwość udzielenia pomocy w formie gorącego posiłku na zasadach częściowej odpłatności. Pomocy w formie gorącego posiłku udzielono **547 osobom** na kwotę **369.231 zł** (*rozdział 85214*). Odpłatność z tytułu przyznanych świadczeń wyniosła 96.129,95 zł.

Świadczenia fakultatywne

1. **Zasiłki celowe** na zakup opału, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano 1685 świadczeń na kwotę **475.386 zł** (*spadek o 52.460 zł*), w tym:
  - 1) 1 525 zasiłków celowych na kwotę – 415.695 zł;
  - 2) 31 zasiłków specjalnych w kwocie – 7.830 zł;
  - 3) 124 zasiłków na zasadach zwrotnych - 49.879 zł;
  - 4) 5 zasiłków na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 1.982 zł.

Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano kwotę **8.798.215,19 zł** (*spadek o 50.018 zł*), z tego:

1) zasiłki stałe	- 2.222.000,00 zł;
2) zasiłki celowe i pomoc w naturze	- 499.431,00 zł;
3) zasiłki okresowe	- 1.809.812,00 zł;
4) utrzymanie noclegowni	- 60.604,66 zł;
5) realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	- 2.300.000,00 zł;
6) realizacja programu osłonowego w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014-2020	- 369.231,00 zł;
7) koszty usług opiekuńczych	- 1.444.461,57 zł;
8) sprawienie pogrzebu	- 21.144,00 zł;
9) asystent rodziny	- 71.530,96 zł.

2. Pomoc osobom bezdomnym jako zadanie własne gminy

- 1) organizacja schronienia poprzez:
  - a) zabezpieczanie 20 miejsc noclegowych dla mężczyzn przy ul. Sportowej 24 - koszt utrzymania 60.605 zł* - z noclegowni cyklicznie korzystały 38 osoby – 4777 osobodni i 47 osób jednorazowo, bez skierowania;
  - b) skierowanie 19 osób (2 kobiety i 17 mężczyzn) – do Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar - Markot” w Garbasie II (zgodnie z zawartym porozumieniem Ośrodek pokrywa koszty miesięcznego utrzymania skierowanej osoby dorosłej w wysokości 500 zł) – 2.291 osobodni - koszt 24.045 zł*
- 2) rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb bytowych w ramach ustawowych świadczeń. Są to szczególnie:
  - a) gorące posiłki - zapewniono 59 osobom, w tym 4 osoby z dowozem – 6409 świadczeń na kwotę 51.310 zł*;
  - b) zasiłki celowe i pomoc w naturze - otrzymało 66 osób, 127 świadczenia – 27.054 zł* (głównie na uzyskanie dokumentów tożsamości, koszty przejazdu, zakup leków, środków higieniczno - sanitarnych, odzieży, obuwia i żywności i in.);
  - c) zasiłki stałe - wypłacano 52 osobom – 240.237*;
  - d) składki na ubezpieczenie zdrowotne - 52 osoby – 21.621 zł*;
  - e) zasiłki okresowe – 73 osoby 377 świadczeń na kwotę 103.152 zł*;
  - f) potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej - otrzymało 12 osób*;
  - g) świadczone usługi opiekuńcze 1 osobie bezdomnej przebywającej w noclegowni 44 godziny – 1.260 zł*.

*powyższe kwoty ujęte zostały w świadczeniach obowiązkowych i fakultatywnych zadań własnych i zleconych gminy

Skala problemu na terenie miasta Suwałk

Bezdomność jest zjawiskiem wieloaspektowym obejmującym sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną.

W grupie bezdomnych odnotowano 159 osoby, w tym 6 kobiet, co stanowi 5,44% w odniesieniu do ogólnej liczby środowisk objętych pomocą (2924 rodzin). W ciągłym zainteresowaniu Ośrodka pozostają 52 osoby. Pozostali korzystali z świadczeń okresowych,

jednorazowych, bądź wymagali potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych. Rozmiar zjawiska jest marginalny niemniej jednak skutki finansowe są dotkliwe i dość skomplikowane organizacyjnie.

Spośród 159 osób bezdomnych (*o 7więcej*), które w 2014 r. zwróciły się o pomoc, 137 osób (*o 2 mniej*) to mieszkańcy Suwałk.

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej w 2014 r. - 32 osoby podejmowały prace dorywcze w sezonie letnim, 13 podjęło 6 - tygodniową terapię odwykową stacjonarną, 40 osób złożyło wnioski o przydział lokalu, 7 uzyskało lokal komunalny z zasobów ZBM, a 7 osób uzyskało źródła dochodu i zamieszkało w wynajętych lokalach mieszkalnych, bądź powróciły do środowiska rodzinnego. Uprawnienia emerytalne nabyły 2 osoby. W domach pomocy społecznej umieszczono 3 bezdomnych.

W wyniku powyższych działań liczba bezdomnych na dzień 31 grudnia 2014 r. zmalała do 120 osób.

Na pomoc finansową i w naturze osobom bezdomnym oraz utrzymanie noclegowni wydatkowano łącznie 530.214 zł* (*wzrost o 64.693 zł realizacja: rozdziały 85214,85216, 85203, 85213, 85195 i 85295*).

Wyniki badań z liczenia bezdomnych na terenie Miasta Suwałki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach przy współudziale Straży Miejskiej, Aresztu Śledczego, Komendy Miejskiej Policji, Stowarzyszenia „FEATON”, Izby Wytrzeźwień Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. L. Rydygiera, Specjalistycznego Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, SP Zespół Opieki Paliatywnej oraz SP Zakład Opieki Zdrowotnej - Ośrodek Rehabilitacji w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r. dokonali liczenia bezdomnych przebywających na terenie Miasta Suwałki.

W trakcie badania zdiagnozowano 65 osób bezdomnych, których miejsca pobytu obrazuje poniższa tabela, z tego 37 mężczyzn i 3 kobiety to Mieszkańcy Suwałk – ostatni meldunek na pobyt stały -62,54%.

Miejsce pobytu osoby bezdomnej – placówki instytucjonalne		Liczba osób bezdomnych		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	Noclegownia	22	22	0
2	Ogrzewalnia	2	1	1
3	Szpital, hospicja, inne placówki zdrowia	17	15	2
4	Areszt Śledczy	10	10	0
5	Izba Wytrzeźwień	4	3	1
Razem		55	51	4
Miejsce pobytu osoby bezdomnej – poza placówkami instytucjonalnymi				
6	Miejsca Niemieszkalne	1	1	0
7	Pustostany, domki, altany działkowe	8	7	1
8	Inne	1	1	0
Razem		10	9	1

W 2014 r. z powodu bezdomności MOPS udzielił pomocy 159 osobom. Osoby poddane badaniu stanowią 40,88 % tej grupy osób.

Analiza wskaźników uzyskanych w badaniu wskazuje, że osoby bezdomne to:

- w zdecydowanej większości mężczyźni w wieku aktywności zawodowej 31 – 50 lat – 40%, 51-60 lat – 43,08%;
- posiadają wykształcenie podstawowe i zawodowe – 83%;
- w bezdomności w okresie od 2-10 lat pozostaje - 55%;
- głównym źródłem utrzymania są świadczenia z pomocy społecznej – 35 % i praca na czarno – 26 %.

W zdecydowanej większości przyczyną wykluczenia społecznego jest:

- bezrobocie wynikające z niskich kwalifikacji,
- uzależnienia, przemoc w rodzinie, pobyt w zakładzie karnym, a w konsekwencji zerwane więzi rodzinne i utrata mieszkań.

Aktualne dane pozyskane w niniejszym badaniu nie odbiegają znacząco od liczby osób wykazanych w badaniu przeprowadzonym w nocy z 7 na 8 lutego 2013 r., w którym zdiagnozowano 66 osób bezdomnych. Skala zjawiska utrzymuje się na tym samym poziomie.

II. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Ośrodek realizował następujące zadania:

1. Poradnictwo specjalistyczne

- 1) **poradnictwo psychologiczne** – indywidualne porady i konsultacje psychologiczne ukierunkowane na analizę i rozwiązanie zgłaszanych problemów – udzielono 291 porad, 117 osobom,
- 2) **poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych**, które dotyczyły pomocy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwikłanym w przemoc oraz znajdującym się w trudnych sytuacjach kryzysowych. Z poradnictwa skorzystało 159 osób (*o 12 więcej w porównaniu do poprzedniego roku*). Udzielono 259 porad (*wzrost o 38*).
- 3) **poradnictwo socjalne** i ogólne - dostosowane do istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych lub osób drugich poszukujących możliwości uzyskania pomocy. Poradnictwo obejmuje także obszar pedagogiczny. Realizowane jest podczas kontaktów osobistych, telefonicznie lub pocztą elektroniczną: skorzystały 72 osoby (*o 12 więcej*) - 82 kontakty.

2. Terapia i wsparcie rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych

- 1) **doradztwo i terapia rodzinna** mająca na celu kształtowanie poprawnych zachowań, wzajemnych relacji między członkami rodziny i wzorców życia rodzinnego. Procesem

terapeutycznym objęto 22 osoby z 9 rodzin. Łącznie zrealizowano 65,5 godz. doradztwa i terapii;

- 2) **terapia interwencyjna**, której celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania. Poprzedzona diagnozą w ramach poradnictwa, objęto: 2 osoby - 15 sesji;
- 3) **grupa wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc** – prowadzona przez psychologów w oparciu o program obejmujący 24 bloki tematyczne. Zrealizowano 2 edycje, spotkania odbywały się 1 raz w tygodniu po 2- 3 godz. - łącznie odbyto 45 spotkań. Grupa otwarta, w spotkaniach średnio uczestniczyło 6 - 9 osób, w skali roku udział wzięło **35 kobiet** (*o 6 więcej*), które uzyskały pomoc i wsparcie w nabywaniu umiejętności w przezwyciężaniu przemocy w rodzinie
- 4) **trening umiejętności wychowawczych "Szkoła dla rodziców"**- zajęcia skierowane do rodziców z problemami opiekuńczo wychowawczymi prowadzono w celu korygowania postaw i oddziaływań wychowawczych w stosunku do dzieci. Zakwalifikowano 16 osób - uczestniczyło 12 rodziców w okresie od 27 września do 20 grudnia;

5) **zajęcia socjoterapeutyczne**

- warsztaty z elementami dramy dla dzieci starszych mające na celu kompensowanie deficytów, korektę zaburzonych zachowań, odreagowanie emocjonalne, kształtowanie umiejętności prospołecznych oraz sprawniejsze radzenie sobie w życiu. Realizowano w okresie od 4 września do 18 grudnia 2014 r. - udział wzięło łącznie 12 dzieci w wieku 8-13 lat;
- zajęcia bajkoterapii dzieciom młodszym – przeznaczone dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i doświadczających przemocy w rodzinie oraz z różnego rodzaju problemami emocjonalnymi w wieku od 4-8 lat. Prowadzone w okresie od 4 września do 18 grudnia 2014 r. Zajęcia miały charakter półotwarty – prowadzono równoległe z grupą wsparcia dla kobiet zapewniając jednocześnie opiekę dzieciom - uczestniczyło **16** dzieci.

3. **Zapewnienie bezpiecznego schronienia** (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych i nocnych) - całodobowe schronienie w hostelu zapewniono **17 rodzinom** liczącym 35 osób, w tym 18 dzieci znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Pobyt był okresowy w łącznej liczbie **646** osobodni (*spadek o 185 dni*). Pobyt 10 rodzin (*wzrost o 5 w porównaniu do poprzedniego roku*) liczących 19 osób spowodowany był przemocą w rodzinie.
4. **Realizacja procedury „Niebieskie Karty”** - prowadzono 319 spraw, z tego 104 procedury kontynuowane z lat poprzednich. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2014 powołano 215 grup roboczych, które odbyły 1292 spotkania. Obsługę administracyjno biurową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek.

5. Organizacja szkoleń tematycznych dla osób pracujących nad ograniczaniem zjawiska przemocy

- 1) **organizacja Szkoleń** p.n. „Zespół Interdyscyplinarny w praktyce” skierowane do członków Zespołu Interdyscyplinarnego stanowiących pierwszą grupę szkoleniową oraz trzy szkolenia 8 godzinne pn. „Sprawne działanie grup roboczych” dla członków grup roboczych. Łącznie przeszkolono 96 osób z 17 podmiotów, co wzmocniło kompetencje poszczególnych służb oraz wzmocniło koordynację działań;
- 2) **spotkania supervizyjne** – bagaż doświadczeń i obciążenie problemami zawodowymi osób zaangażowanych w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazuje na potrzebę ich wsparcia. Umożliwiono dostęp do supervizji 24 pracownikom w celu poprawy jakości relacji i efektywności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc. Odbyto 8 sesji grupowych - 48 godzin.

6. Upowszechnianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) zorganizowano konferencję poświęconą problematyce zjawiska przemocy w rodzinie (raport dot. Miasta Suwałki dostępny na stronie www.mops.suwalki.pl), w której uczestniczyło 78 osób, głównie przedstawiciele Lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mieszkańcy i młodzież.
- 2) opracowano i rozpropagowano wśród mieszkańców informator zawierający dane teled adresowe i ofertę pomocy instytucji i organizacji realizujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy i alkoholizmowi na terenie Miasta Suwałki. Nakład 2500 egz.
- 3) opracowano i rozpowszechniono 30 plakatów oraz 1 publikację w prasie zawierające informacje na temat oferty pomocowej MOPS skierowanej do osób uwikłanych w przemoc,
- 4) ośrodek aktywnie włączył się w **V Kampanię „Białej wstążki”** poprzez promocję i działania informacyjne oraz druk i kolportaż ulotek i plakatów.

Na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie w 2014 r. wydatkowano kwotę: **344.684,20 zł**, z tego:

- 259 076,25 zł - rozdział 85154 (wzrost o 3 974,46 w porównaniu do poprzedniego roku)
- 85 607,95 zł – rozdział 85205 - środki pozyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektu **„Razem Przeciw Przemocy”** w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

III. POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowej formy pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba bądź rodzina oczekująca pomocy powinny dokonać odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej jako zadanie własne gminy

Realizowano to zadanie poprzez kwalifikowanie mieszkańców, kierowanie, ustalanie i pokrywanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

W 2014 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2013 rok			2014 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelktualnie w Mrągowie	3	36	103.577,55	3	36	103.709,52
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Ełku	4	48	149.851,70	5	58	184.453,33
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Augustowie	1	12	26.683,08	1	28	28.666,08
4.	Dom Pomocy Społecznej w Giżycku	1	12	20.229,48	1	12	20.922,85
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Nowej Wsi Ełckiej	8	85	194.385,00	9	98	235.396,02
6.	Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach	1	5	6.794,65	1	12	18.080,36
7.	Dom Pomocy Społecznej "KROKUS" we Władysławowie	1	12	27.748,20	1	12	28.733,20
8.	Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” Kolonia Olecko	4	39	85.385,41	3	36	80.693,40
9.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	5	60	128.923,42	5	60	137.465,82
10.	Dom Pomocy Społecznej w Mońkach	1*	9	17.952,03	1	8	12.848,19
11.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	19	32.149,36	1	12	26.940,36
12.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	2	24	47.141,85	3	27	51.137,80
13.	Dom Pomocy Społecznej w Mocieszach	1	12	30.507,20	2	12	27.206,70
14.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	9	99	256.661,35	8	79	196.378,36
15.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny” w Warszawie	1	12	38.369,37	1	12	39.025,47
16.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archanioła” w Szydłaku	4	34	72.052,78	4	48	97.069,77
17.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie	1*	5	11.428,00	2	23	52.789,19
18.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	4	42	72.283,63	6	62	116.457,83
19.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich	1	12	17.876,28	1	6	7.673,03
20.	Dom Pomocy Społecznej w Kozuli	1	12	28.454,19	1	12	26.589,04

21.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	2	23	36.756,67	4	38	67.932,02
Razem		55	612	1.405.211,20	63	675	1.560.168,34
Liczba osób według stanu na 31 grudnia .		52			57		
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		97	829	koszt w DPS	96	1001	Koszt DPS
Stan na 31 grudnia		76			80		

* osoby występujące podwójnie z uwagi na przeniesienia w trakcie roku

Łącznie wydatkowano za 63 mieszkańców Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów kwotę **1.560.168,34 zł** (wzrost o 154.957,14 zł - rozdział 85202).

W 2014 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 31 (spadek o 6 w porównaniu z poprzednim rokiem) mieszkańców Suwałk, w tym 20 osób w DPS „Kalina” w Suwałkach.

Ze względu na ponadlokalny charakter DPS „Kalina” prowadzono współpracę z innymi gminami, dokonując 13 uzgodnień (wzrost o 5) w zakresie kwalifikacji do DPS w Suwałkach (umieszczono 8 osób).

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej (według stanu na 31 grudnia 2014 r.) oczekiwało 13 mieszkańców Suwałk, z tego:

- 9 - do DPS „Kalina” w Suwałkach;
- 4 - do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Z terenu innych gmin na umieszczenie w DPS „Kalina” oczekiwały 3 osoby.

Średni okres oczekiwania do DPS „Kalina” w Suwałkach wynosił do 2 miesięcy.

IV. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ – ZADANIE WŁASNE POWIATU

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz.135 z późn.zm) zadania w zakresie pieczy zastępczej starosta/prezydent wykonuje za pośrednictwem m.in. organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Uchwałą Nr XIII/118/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 września 2011 r. zadania **Organizatora Pieczy Zastępczej** z dniem 1 stycznia 2012 r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, który w okresie sprawozdawczym realizował następujące zadania:

- 1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej** zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka – wzorem lat ubiegłych MOPS w Suwałkach prowadził kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez dystrybucję ulotek, zamieszczanie informacji na stronie internetowej i za pośrednictwem pracowników. Na skutek prowadzonych działań zgłosiły się 22 osoby (o 6 więcej w porównaniu do poprzedniego roku).
- 2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej** – Ośrodek jako organizator pieczy zastępczej zobowiązany jest do wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych kandydatom

do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W 2014 r. spośród zgłoszonych kandydatów:

- 3 osoby zrezygnowały ze szkolenia,
- 2 osoby nie spełniły wymogów określonych w art. 42 ww. ustawy,
- 12 osób ukończyło szkolenie,
- 5 osób kontynuuje szkolenie w 2015 r.,
- 7 otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne na podstawie analizy sytuacji i badań psychologicznych.

Koszt szkolenia 2.383,34 zł (rozdział 85204), w tym 1.191 zł środki pozyskane w ramach „Resortowego programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej”.

Ponadto wydano 23 opinie kwalifikacyjne osobom kandydującym do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, w tym:

- na zlecenie sądów – 18 opinii psychologiczno – pedagogicznych,
- sporządzono 35 wywiadów dotyczących spełniania wymogów ustawowych na podstawie analizy sytuacji kandydatów.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz sprawujących pieczę zastępczą - przeszkolono łącznie 16 osób, z tego:

- 12 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe przeszkolono w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej program pt. „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza” (decyzja nr 27/2013/RZ z dnia 29 listopada w 2013), który spełnia również warunki konieczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. Kandydaci odbyli 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk w zawodowych rodzinach zastępczych.
- 4 osoby odbyły szkolenie uzupełniające dla funkcjonujących niezawodowych rodzin zastępczych z obowiązującą podstawą programową w wymiarze 50 godzin.

4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby – w związku ze zgłoszonym zapotrzebowaniem zorganizowano „Szkolę dla rodziców”. Szkolenie prowadzone było w oparciu o autorski program obejmujący 10 bloków tematycznych, w łącznym wymiarze 30 godzin dydaktycznych. Do udziału zgłosiło się 8 osób. Szkolenie ukończyło 5 osób.

Koszt szkolenia – 2.400 zł (rozdział 85204), w tym 1.200 zł środki pozyskane w ramach „Resortowego programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej”.

5. Zapewnianie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym spokrewnionym, niezawodowym

i zawodowym, dzieciom w nich umieszczonym oraz rodzinom biologicznym poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego – udzielono 129 porad pedagogicznych, i 104 psychologicznych. Pod stałą opieką psychologiczną pozostawało 6 dzieci.

- 6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych** – kontynuowano w I półroczu grupę wsparcia – z oferty skorzystało 5 osób. Grupa miała charakter otwarty, psychoedukacyjny, poruszano problematykę związaną z wypełnianiem funkcji rodziny zastępczej. Spotkania miały na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych oraz służyły przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu. Grupę prowadził pedagog i psycholog.

Pomoc rodzin pomocowych zapewniono 3 rodzinom zawodowym korzystającym z urlopów wypoczynkowych.

- 7. Organizowanie rodzinom zastępczym pomocy wolontariuszy** – 2 rodzinom zorganizowano pomoc wolontariuszy w zakresie dodatkowych zajęć edukacyjnych.

- 8. Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej** – ważnym zadaniem jest dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich dalszego pobytu (dzieci do 3. roku życia – co 3 miesiące, dzieci powyżej 3. roku życia – co 6 miesięcy). Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej dokonywana jest na posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w którym brali udział rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, asystent lub pracownik socjalny, pedagog, koordynator pieczy zastępczej, specjaliści, przedstawiciele Ośrodków Adopcyjno - Opiekuńczych w Łomży i Białymstoku.

W 2014 r. sporządzono na piśmie:

- 368 okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z oceną zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 40 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych.

- 9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami** – Ośrodek jako organizator pieczy zastępczej realizuje zadania oparte na współdziałaniu ze środowiskiem lokalnym, w szczególności ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz ngo. Systematyczną współpracę Ośrodek prowadził z:

- Sądem Rejonowym w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich, m.in. przy wskazywaniu kandydatów na rodziny zastępcze, przekazywaniu ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy, przekazywaniu na zlecenie sądu analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, opinii psychologiczno – pedagogicznych oraz przekazywania danych z rejestrów

o osobach zakwalifikowanych i pełniących funkcje rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych;

- szkołami – w zakresie zasięgnięcia opinii, konsultacji o uczniach, będących wychowankami rodzin zastępczych;

- poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie możliwości uzyskiwania specjalistycznej pomocy rodzinom zastępczym;

- zespołem interdyscyplinarnym – w zakresie rozwiązywania problemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Prowadzenie postępowań alimentacyjnych – przygotowano 78 powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 91 dzieci, które podlegały opiniowaniu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 42 przypadkach zasądzono alimenty.

11. Prowadzenie rejestru o osobach:

1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej – 13 osób, 10 rodzin;

2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej – 54 osoby stanowiące 32 rodziny.

12. Opieka i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Ośrodek w 2014 r. zatrudnił 1 koordynatora, który opieką objął 33 rodziny zastępcze, liczące 53 dzieci. Narzędziem pracy koordynatora jest plan pomocy dziecku.

W okresie sprawozdawczym we współpracy z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym opracował 46 planów, z czego:

- 1 podlegał modyfikacji,

- 1 zakończono z powodu usamodzielnienia wychowanka.

Realizacja planów polegała głównie na:

- wzmacnianiu i pomocy rodzicom zastępczym oraz ich wychowankom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez zapewnianie poradnictwa i umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty), a także motywowaniu rodzin do korzystania z grup wsparcia, szkoleń podnoszących kwalifikacje, monitorowanie stanu zdrowia i systematyczne wizyty u specjalistów i szczepienia,

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,

- szerokiej współpracy z lokalnym środowiskiem: szkoły – wychowawcy, pedagodzy, placówki służby zdrowia, sąd, ngo.

Efektom prowadzonych działań było, m.in.:

- poprawa relacji rodzin zastępczych z naturalnym środowiskiem dziecka,

- poprawa wyników nauczania wychowanków,

- łagodzenie konfliktów,
- podnoszenie kwalifikacji rodzin,
- udział w dostępnych programach: Suwalska Rodzina „Plus” i „a-KuKu”,
- pomoc w tworzeniu programu usamodzielnienia,
- udział w terapii rodzinnej,
- dbałość o stan zdrowia wychowanków.

Ponadto do obowiązków koordynatora należy zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną – dokonano zgłoszenia 3 dzieci.

Założone cele zostały osiągnięte – rodziny zastępcze coraz chętniej podejmują współpracę w celu podniesienia jakości sprawowanej opieki.

Na realizację zadania wydatkowano – **55.636,89 zł** (rozdział 85204), w tym: 15.000 zł pozyskano środki w ramach rządowego programu „**Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej**”.

Z dniem 1 stycznia 2015 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorząd powiatowy obowiązek zatrudnienia 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na 15 rodzin zastępczych w związku z czym dokonano zmiany regulaminu organizacyjnego MOPS oraz zwiększono zapotrzebowanie w planie finansowym na rb. z zakresie dodatkowego zatrudnienia 6 koordynatorów.

13. Realizacja świadczeń – z dniem 1 stycznia 2012 r. wprowadzono szereg zmian dotyczących świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym.

Do istotnych należy zaliczyć przekwalifikowanie rodzin spokrewnionych tworzonych przez dalszą rodzinę w niezawodowe, natomiast spokrewnione tworzone są wyłącznie przez dziadków i rodzeństwo. Wprowadzono dwie kwoty świadczeń obligacyjnych z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dziecka 660 zł w rodzinie spokrewnionej i 1000 zł w rodzinie niezawodowej i zawodowej. Wprowadzono urlopy wypoczynkowe zawodowym rodzinom zastępczym oraz możliwość pokrywania wydatków związanych z utrzymaniem lokali/mieszkań.

Ustawą z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1188) odstąpiono od pomniejszania świadczeń przysługujących z tytułu kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej o 50% dochodu dziecka, a także nie ustalania odpłatności osobom dysponującym dochodem dziecka.

1) **rodzinna opieka zastępcza – rodziny spokrewnione i niespokrewnione.** Wydatkowano kwotę **1.171.986,03 zł** (rozdział 85204), z tego:

- a) pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uzyskało 113 rodzin, w których przebywało 165 dzieci (o 3 mniej) - 1526 świadczeń na kwotę **1.143.154,03 zł**.

b) jednorazową pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do rodzin zastępczych przyznano 22 dzieciom w łącznej kwocie **28.832 zł**.

2) zawodowe rodziny zastępcze - wydatkowano kwotę 714.035,69 zł (rozdział 85204), w tym:

- a) wynagrodzenia 11 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 3 pomocowe) – 258.503,98 zł (w tym: 6.199 zł środki pozyskane),
- b) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania 38 dzieci – 381 świadczeń na kwotę 379.959,91zł,
- c) jednorazowa pomoc przyjętemu dziecku do zawodowej rodziny zastępczej-3 dzieci-3.944 zł,
- d) na utrzymanie lokalu przyznano 96 świadczeń - 9 rodzinom, w których przebywało 31 dzieci - na kwotę 71.627,80 zł (w tym 2.058 zł środki pozyskane).

Na terenie miasta w okresie sprawozdawczym funkcjonowało 11 *(o 2 więcej)* zawodowych rodzin, z tego:

- jedna o charakterze pogotowia rodzinnego;
- 10 zawodowych rodzin zastępczych i 3 rodziny pomocowe.

3) koszty rodzinnej opieki zastępczej na terenie innych powiatów - 217.698,84 zł (rozdział 85204), z tego:

- a) pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 23 dzieci *(o 6 więcej)* przebywających w 15 rodzinach na terenie innych powiatów – 267 świadczeń, na kwotę 200.248,44 zł,
- b) trzy jednorazowe świadczenia z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej – 4.500 zł,
- c) wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych – z tytułu zapewnienia opieki 2 dzieciom w zawodowej rodzinie zastępczej – 12.950,40 zł.

4) wydatki z tytułu pobytu dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Miasta Suwałk - 208.144,72 zł (rozdział 85204), z tego:

- a) pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 23 dzieci – 274 świadczenia, na kwotę 193.361,58 zł,
- b) jednorazowa pomoc dziecku przyjętemu do rodziny zastępczej – 1.000 zł,
- c) wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych – z tytułu zapewnienia opieki 2 dzieciom w zawodowej rodzinie zastępczej – 10.854,92 zł,
- d) koszty utrzymania lokalu z tytułu pobytu 2 dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej - 2.928,22 zł.

Na 31 grudnia 2014 r. w 125 rodzinach zastępczych przebywało 196 dzieci, z tego:

- 1) w 75 rodzinach spokrewnionych przebywało 104 dzieci;
- 2) w 18 rodzinach niezawodowych - 24 dzieci;

- 3) w 10 zawodowych rodzinach zastępczych - 35 dzieci.
- 4) na terenie innych powiatów w 14 rodzinach zastępczych - 18 dzieci,
- 5) z terenu innych powiatów przebywało 15 dzieci w 8 rodzinach.

14. Usamodzielnianie wychowanków.

W 2014 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę **488.261,13 zł** (spadek o 20.647 zł), z tego 177.158,41 zł (rozdział 85201 – usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze), 267.130,16 zł (rozdział 85204 – rodziny zastępcze) i 43.972,56 zł (rozdział 85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – udzielając następującej pomocy:

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało 20 wychowanków na kwotę 77.104 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie udzielono 3 wychowankom na kwotę 13.870,78 zł;
- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono 74 wychowankom – 686 świadczeń na kwotę 339.813,79 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało 8 osób – 13.500 zł
- 5) w mieszkaniach chronionych 12 wychowankom zapewniono odpowiednie warunki lokalowe. Na dzień 31.12.2014 r. przebywało 8 osób. Roczny koszt utrzymania mieszkań chronionych wyniósł 43.972,56 zł. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania o łącznej liczbie 11 miejsc.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągający pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną oraz rodzinną formą opieki zastępczej. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2014 r. procesowi usamodzielnienia podlegało 79 wychowanków, zaś 19 zakończyło realizację programów.

Na dzień 1 stycznia 2015 r. proces usamodzielnienia realizuje 60 wychowanków.

15. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Do umieszczania dzieci w placówkach opieki całkowitej przyczyniają się przede wszystkim społeczne czynniki wykluczające rodzinę, takie jak alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, nieporadność życiowa, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, której wynikiem są najczęściej trudności sprawiane przez dziecko, co z kolei jest bezpośrednią przyczyną skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2014 r. wydano 10 skierowań (o 5 mniej) do Placówki Opiekuńczo -Wychowawczej w Suwałkach, małoletnim, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki.

W 2014 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą opuściło 15 wychowanków, z tego do rodziny naturalnej powróciło 6 dzieci, 3 dzieci zostało umieszczonych w niezawodowych rodzinach zastępczych, 1 w spokrewnionej rodzinie zastępczej, proces usamodzielnienia rozpoczęło 4 wychowanków i 1 pełnoletni wychowanek wyjechał za granicę.

Na 31 grudnia 2014 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach przebywało 27 dzieci.

Na terenie innych powiatów (Augustów, Białowieża, Gołdap) w placówce opiekuńczo - wychowawczej przebywało 4 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki. Miasto Suwałki poniosło wydatki w wysokości **139.354,94 zł** (rozdział 85201 § 4300).

Zadania z zakresu pieczy zastępczej uzupełniane były rządowymi programami pn. „**Koordynator pieczy zastępczej**”, „**Asystent rodziny**”, „**Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej**”. Pozyskano środki na realizację niektórych świadczeń w łącznej wysokości **85.101 zł**.

Ogółem na realizację zadań własnych powiatu/gminy z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **2.999.901,58 zł** (wzrost o 111.238,86), w tym na:

- 1) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 1.750.251,52 zł
- 2) pomoc na kontynuowanie nauki i z tytułu usamodzielnienia wychowanków – 444.288,57 zł
- 3) wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych – 269.358,90 zł
- 4) utrzymanie lokali – 74.556,02 zł
- 5) szkolenie i kwalifikacja rodzin zastępczych – 4.783,34 zł
- 6) utrzymanie mieszkań chronionych - 43.972,56 zł
- 7) opieka koordynatora rodzin zastępczych – 55.636,89 zł
- 8) pokrywanie kosztów pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – 217.698,84 zł,
- 9) pokrywanie kosztów pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 139.354,94 zł.

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ FUNDUSZ ALIMENTACYJNY – ZADANIE ZLECONE GMINIE

Od 1 maja 2004 r. Ośrodek realizował wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a od września 2005 r. do września 2008 r. wypłatę zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. realizował wypłatę funduszu alimentacyjnego w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2014 r. wprowadzono zasiłek dla opiekuna w miejsce świadczeń pielęgnacyjnych, do których opiekunowie utracili prawo z dniem 1 lipca 2013 r.

Ogółem na to zadanie w rozdziale 85212 - Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2014 r.

wydatkowano kwotę 20.364.397,46 zł (*wzrost o 295.378 zł*), oraz ze zwrotów roku bieżącego 36.751,79 zł, z czego:

- świadczenia rodzinne i opiekuńcze (w tym 30.688,62 zł ze zwrotów br.) - 14.470.153,87 zł,
- fundusz alimentacyjny (w tym 6063,17 ze zwrotów br.) - 4.345.754,04 zł,
- ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 753.161,55 zł,
- koszty obsługi zadań - 832.079,79 zł.

1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

- 1) zasiłków rodzinnych – 4 733 dzieci (*spadek o 504 dzieci*) - wypłacono 48 173 świadczenia na kwotę – 4.769 988 zł (*spadek o 524.485 zł*);
- 2) dodatków do zasiłków rodzinnych - wypłacono na łączną kwotę 2.228.274 zł (*spadek o 513.561 zł*), w tym z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka – 227 (*spadek o 5*) świadczeń – 227.000 zł,
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 170 dzieci (*spadek o 62*) – 1.084 świadczeń – 420.704 zł,
  - c) samotnego wychowywania dziecka – 277 dzieci (*spadek o 32 dzieci*) – 2 492 świadczeń – 436.840 zł,
  - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 324 dzieci (*spadek o 7*) – 3 205 świadczeń – 245.620 zł,
  - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 2 988 świadczeń (*spadek o 299*) – 298.800 zł,
  - f) z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 716 dzieci (*spadek o 76*) – 7 326 świadczeń – 586.080 zł,
  - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 29 uczniów - 187 świadczeń – 13.230 zł,
- 3) zasiłków pielęgnacyjnych – 2 112 osób (*spadek o 71*) – 22 272 świadczenia – 3.407.616 zł
- 4) świadczeń pielęgnacyjnych - 269 osób (*spadek o 424*) – 2 371 świadczeń – 1.753.674 zł
- 5) specjalny zasiłek opiekuńczy – 53 osoby (*wzrost o 14 osób*) – 444 świadczenia – 226.252 zł
- 6) zasiłek dla opiekuna – 185 osób – na kwotę 1.573.349,87 zł
- 7) jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 511 świadczeń (*spadek o 37*) – 511.000 zł;

2. Fundusz alimentacyjny – 1 176 uprawnionych (*spadek o 18*) – 11 525 świadczeń na kwotę 4.345.754,04 zł .

3. Postępowanie wobec dłużników:

- 1) w 148 przypadkach kierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników, z tego:
  - a) 113 dłużników jest w zainteresowaniu urzędu pracy,
  - b) 23 dłużników zostało skreślonych z ewidencji bezrobotnych,
  - c) 7 znalazło zatrudnienie,
  - d) 2 zmarło,
  - e) 1 oczekuje na dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- 2) skierowano 115 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o popełnieniu

przestępstwa określonego w art. 209, § 1 kk, z tego:

- a) w 87 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania,
  - b) 14 postępowań w toku,
  - c) 4 przypadkach umorzono postępowanie,
  - d) w 10 przypadkach skierowano do sądu wnioski o ukaranie dłużników.
- 3) w 94 przypadkach wystąpiono do starostów z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy, w tym:
    - a) 36 dłużnikom zatrzymano,
    - b) 53 osoby nie figurowały w ewidencji kierowców;
  - 4) w 40 przypadkach wystąpiono do sądu o ustanowienie kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu dłużników;
  - 5) 72 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych;
  - 6) w wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę 717.178,94 zł, w tym 31.553,82 zł wpłaty z innych gmin (*o 135.248,18 zł mniej*), z czego 249.394,12 zł – stanowi dochód miasta.

Ponadto w okresie sprawozdawczym objęto:

- ubezpieczeniem emerytalno - rentowym – 184 osoby pobierających świadczenia pielęgnacyjne, 51 specjalny zasiłek opiekuńczy i 142 osoby pobierających zasiłek dla opiekuna na kwotę 753.161,55 zł (*rozdział 85212*);
- ubezpieczeniami zdrowotnymi – 221 osób na kwotę 122.076,99 zł (*rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne*).

VI. DECYZJE ADMINISTRACYJNE

Przyznanie lub odmowa świadczeń realizowanych przez MOPS następują w formie decyzji administracyjnej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny), a w przypadku świadczeń rodzinnych i dodatku energetycznego na podstawie stosownego wniosku, zaś w zakresie piczy zastępczej na podstawie prowadzonego postępowania w trybie k.p.a.. Poniższe zestawienie stanowi porównawcze odzwierciedlenie prowadzonych postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnienie		Ilość wydanych decyzji ogółem					w tym: decyzje odmowne									
							z powodu ograniczonych środków					z powodu braku przesłanek do udzielenia pomocy				
Rok		2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Zadania zlecone	Pomoc społeczna	251	94	216	180	118	0	0	0	0	0	3	519	3	6	0
	świadczenia rodzinne	8.153	8.169	7.259	9.352	7.532	0	0	0	0	0	375	397	439	1.036	260
	Inne świadczenia	0	0	0	0	1.295	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Zadania własne	gminy	13.609	12.762	13.515	12.327	12.769	0	0	0	0	0	905	14	276	538	520
	powiatu	599	763	571	500	522	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Ogółem		22.612	21.788	21.561	22.359	22.236	0	0	0	0	0	1280	933	718	0	780

W okresie sprawozdawczym wydano 22 236 decyzji administracyjnych.

VII. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI – ZDANIE ZLECONE POWIATU

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy MOPS powołał Prezydent Miasta Suwałk Zarządzeniem Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów poza rentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz od 1 lipca 2014 r. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym,
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

1. Liczba wydanych orzeczeń

W ciągu roku rozpatrzono i wydano 3756 orzeczeń (*w stosunku do roku poprzedniego spadek o 286*), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 483 (*wzrost o 13*),
- dla osób po 16. roku życia – 3.273 (*spadek o 299*).

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	Ilość wydanych orzeczeń, w latach		
	2012	2013	2014
Miasto Suwałki	1855	2039	1976
augustowski	950	888	849
sejneński	401	346	273
suwalski	823	769	658
Ogółem	4029	4042	3756

5) Legitymacje osoby niepełnosprawnej

Łącznie wydano 832 legitymacji (*więcej o 43 niż w roku poprzednim*), z tego:

- 150 osobom do 16. roku życia,
- 682 osobom powyżej 16. roku życia.

3. Karty parkingowe

Od 1 lipca 2014 r. organem wydającym kartę parkingową staje się przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 271 kart parkingowych osobom niepełnosprawnym,
- 2 karty parkingowe upoważnionym placówkom.

4. Finansowanie Zespołu

Zadanie zlecone powiatu. Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2014 r. wyniosły **583.367,63 zł** (*wzrost o 64.264 zł - rozdział 85321*, z czego z budżetu Wojewody Podlaskiego wydatkowano kwotę 521.370,73 zł (89 %), a z budżetu samorządu – 61.996,90 zł (11 %).

VIII. REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA – ZDANIE POWIATU REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON na zadania określone w ustawie kwotę 1.396.556 zł (*wzrost o 177.899 zł*), zaś wydatkowano **1.396.478,49 zł**.

Z budżetu samorządowego wydatkowano kwotę **360.556 zł** (*wzrost o 2.626 zł*), z tego:

- 280.000 zł – na przewóz osób niepełnosprawnych;
- 80.556 zł – na dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie.

Realizacja zadań w 2014 r. przedstawia się następująco:

1. Rehabilitacja zawodowa – zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim a Miastem Suwałki. Obsługę finansową zapewniał MOPS. Łącznie wydatkowano 59.741,87 zł, z tego:

- 1) 22.000 zł – na jednorazowe środki - na podjęcie działalności gospodarczej (przyznano 1 osobie niepełnosprawnej – metaloplastyka;
- 2) 30.000 zł – na zwrot kosztów wyposażenia 1 stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej

(dozorca z monitoringiem);

- 3) 7.741,87 zł – instrumenty i usługi rynku pracy – 1 osoba – staż na stanowisku pracownik gospodarczy. Po stażu zatrudniona na okres 3 miesięcy.

2. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 164 osobom (*o 38 więcej*), w tym 108 osobom dorosłym, 8 dzieciom, 55 opiekunom - na łączną kwotę 148.000 zł. Dofinansowania odmówiono 163 osobom z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz korzystającym z dofinansowania w 2013. Z dofinansowania zrezygnowało 16 osób.
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano dofinansowanie 48 osobom na łączną kwotę 189.923,40 zł, z czego:
  - a) 35 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, krzeselko schodowe na szynie, siedziska prysznicowe i wannowe, itp.) – 171.910,40 zł;
  - b) 14 osobom - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 18.013 zł (sprzęt komputerowy, mówiki, wideofon);Z uwagi na trudności w sfinansowaniu udziału własnego (40% kosztów zadania) 12 osób zrezygnowało.
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 698 osobom na kwotę 430.953,82 zł, z tego:
  - a) 608 osób dorosłych i 69 dzieci - do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 414.453,22 zł;
  - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 17 osobom dorosłym i 4 dzieci na kwotę 16.500,60 zł;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 10 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę 49.999,40 zł, w tym na organizację 13 imprez. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzania czasu skorzystało 1.511 osób niepełnosprawnych, w tym 515 dzieci;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka,

technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano 575.400 zł z tego:

- 517.860 zł - środki PFRON,
- 57.540 zł – środki samorządowe.

Ponadto dofinansowywano z budżetu samorządowego stałe uczestnictwo 14 mieszkańców Suwałk w WTZ w Filipowie - 23.016 zł. Na mieszkańców Suwałk uczestniczących w tych placówkach wydatkowano łącznie kwotę 598.416 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 34.911,97 zł* (rozdział 85219).

*kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPS

3. Przewóz osób niepełnosprawnych – jako zadanie własne Miasta Suwałki

Miasto Suwałki na realizację zadania przewozu osób niepełnosprawnych w 2014 r. zabezpieczyło środki w wysokości – 280.000 zł (realizacja ze środków Urzędu Miejskiego w Suwałkach). Rzeczywisty koszt realizacji zadania wyniósł 284.702,27. Kwotę 4.702,27 pokrył z kosztów ogólnozakładowych przewoźnik - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach.

W okresie sprawozdawczym przyjęto do realizacji 12.438 zgłoszeń, w ramach których przewieziono 18.828 pasażerów i przejechano 3 samochodami 61.883 km.

Przewozy dotyczyły głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego (36 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej), przejazdów związanych z leczeniem i rehabilitacją oraz uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, co stanowiło 8,49 % ogółu pasażerów.

Część przejazdów realizowano odpłatnie, z tego tytułu opłaty wyniosły 6.494,25 zł.

IX. INNE DZIAŁANIA

- 1. Realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”.** Pomocą objęto 269 osób na kwotę 474.200 zł (rozdział 85295). Na obsługę zadania przeznaczono 14.224, 15 zł.
- 2. Realizacja programu „Aktywny Samorząd”.** Miasto Suwałki przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne, głównie osoby do 18 r. życia, będące w wieku aktywności zawodowej, aktywne zawodowo pomimo osiągniętego wieku emerytalnego, kontynuujące naukę na poziomie wyższym. Pomoc realizowano w następujących modułach i obszarach:

Moduł I:

- obszar A 1 – zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 1 osoba, na kwotę – 2.677 zł;
- obszar B 1 – zakup sprzętu elektronicznego, jego elementów oraz oprogramowania – dofinansowano 6 osobom, na kwotę – 57.345 zł;
- obszar B 2 – szkolenie w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – 2 osobom, na kwotę 4.000 zł
- obszar C 1 – wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym – dofinansowano 2 osobom, na kwotę 10.466 zł;
- obszar C 2 – utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dofinansowano 3 osobom, na kwotę 5.500 zł;
- obszar C 3 — zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości– dofinansowano 2 osobom, na kwotę 34.199 zł.

Moduł II:

Uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym dofinansowano 20 umów – 12 osobom, na kwotę 41.566 zł.

Łącznie zawarto 36 umów na dofinansowanie z 25 wnioskodawcami.

Wydatkowano **155.753 zł.**

Obsługa, promocja i ewaluacja programu – **11.025 zł.**

Z uwagi na ograniczone środki finansowe, nie zrealizowano 5 wniosków, na kwotę 37.650 zł.

3. Realizacja **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Prowadzono zajęcia edukacyjno - korekcyjne skierowane do sprawców przemocy na terenie Aresztu Śledczego w Suwałkach. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanymi na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 12 mężczyzn stosujących przemoc, skazanych z art. 207 k.k. odbywających karę pozbawienia wolności. Pełen cykl programu ukończyło 10 osób. Wydatkowano kwotę **14.000 zł** (rozdział 85 205).
4. Realizacja programu **„Razem przeciw przemocy”** – w wyniku przystąpienia do konkursu Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” pozyskano środki w wysokości **85.607,95 zł.** Działaniami objęto 286 osób. Dzięki pozyskanym środkom zwiększono ofertę pomocy świadczonej na rzecz rodzin doświadczających przemocy w rodzinie oraz wzmocniono kompetencje i umiejętności Zespołu Interdyscyplinarnego. Szczegółowo działania opisano w

dziale Interwencja Kryzysowa s.12-14.

5. **Dodatek energetyczny** – od 1 stycznia 2014 r. Ośrodek jest realizatorem dodatku energetycznego, który przysługuje odbiorcom wrażliwym na mocy ustawy – Prawo energetyczne. W 2014 r. wydano 1176 decyzji przyznających na łączną kwotę **58.292,48 zł** (rozdział 85215). Pomoc uzyskało **526 rodzin**.
6. **Realizacja programu Operacyjnego „POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 - 2020”** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 813,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 648,00 zł dla osoby w rodzinie. FEAD polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 5 produktów (makaron, mleko, mielonka, cukier, olej). Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. W wyniku współpracy z organizacjami, fundacjami i kościołami zweryfikowano 467 osób oraz wydano 357 skierowań umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.
7. **Prace społecznie użyteczne** – Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spśród 45 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymały 24 osoby, z tego:

- 23 osoby wykonywały je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie;
- 2 osoby podjęły zatrudnienie;
- 1 osoba uzyskała orzeczenie o niepełnosprawności;
- 1 osoba wyraziła chęć udziału w projekcie „Mobilny Klub Integracji Społecznej” organizowany przez ARES w Suwałkach”;
- 2 osoby zostały skreślone z listy uczestników z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, co spowodowało utratę świadczeń z pomocy społecznej.

Na realizację zadania wydatkowano **kwotę 60.888,60 zł** (w rozdziale 85295), z tego refundacja PUP wyniosła – 36.533,16 zł.

Ponadto w ramach zatrudnienia wspieranego ze środków Funduszu Pracy zatrudniono 17 osób, w tym 10 osób na staż.

8. Pomoc dla kombatantów – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie przewidział środków na realizację zadań z zakresu pomocy pieniężnej dla kombatantów i innych osób uprawnionych, wynikającej z art. 19b ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Kombatanci i inne osoby uprawnione znajdujące się w trudnej sytuacji zwracali się o pomoc pieniężną bezpośrednio do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub za pośrednictwem tut. Ośrodka. W wyniku współpracy z Urzędem ds. Kombatantów przekazywano informację dotyczącą sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej i zdrowotnej osób ubiegających się o pomoc.

9. Partnerstwo z Powiatem Suwalskim w projektach: „Edukacja + praca = sukces” i „Stworzenie i wsparcie funkcjonowania ZAZ w Lipniaku” – programy realizowane w ramach POKL 2007-2013. Rolą Ośrodka był współdziałanie w rekrutacji uczestników, w procesie naboru asystentów osobistych i opiekunów indywidualnych osób niepełnosprawnych oraz promocja projektu. Efektem prowadzonych działań było zrekrutowanie i udział w projekcie 51 osób niepełnosprawnych mieszkańców Suwałk, z których 35 podjęło pracę w Zakładzie Aktywności Zawodowej, w tym 4 umowy stażowe. Ponadto 1 osoba rozpoczęła działalność gospodarczą tworząc spółdzielnię socjalną i 5 osób podjęło pracę na otwartym rynku pracy. Tak więc dostrzegamy rezultaty zarówno społeczne jak i ekonomiczne. Spośród 51 uczestników zakwalifikowanych do projektów 35 korzystało z świadczeń pomocy społecznej. Obecnie 28 usamodzielniało się, w zainteresowaniu Ośrodka pozostało 7 osób.

Łącznie Ośrodek na realizację zadań w 2014 r. wydatkował kwotę **42.733.079 zł**, z tego:

- środki zewnętrzne stanowiły - 30.836.552 zł - 72,16 %;
- środki z budżetu samorządowego - 11.896.527 zł - 27,84 %, z czego:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 266.076 zł;
- 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – 40.126.152 zł;
- 3) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 583.368 zł;
- 4) zwroty z lat ubiegłych stanowiły kwotę 159.315 zł;

Ponadto z funduszu celowego PFRON – 1.552.231 zł oraz koszty obsługi - 45.937 zł wydatkowane w rozdziale 85219.

Struktura wydatków w latach 2013/2014 przedstawia się następująco

Rozdział/Paragraf	Nazwa	2013	2014
851	Ochrona zdrowia	263 837,79	266 076,25
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	255 101,79	259 076,25
85195	Pozostała działalność	8 736,00	7 000,00
852	Pomoc społeczna	38 749 838,06	40 331 403,67
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	167 496,53	316 513,35
85202	Domy pomocy społecznej - Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1 405 211,20	1 560 168,34
85203	Ośrodki wsparcia	478 329,73	549 998,81
85204	Rodziny zastępcze	2 366 654,68	2 639 415,67
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 879,91	99 607,95
85206	Wspieranie rodziny	34 960,60	71 530,96
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	20 186 067,63	20 498 684,10
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	285 355,26	310 515,56
85214	Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	2 586 854,86	2 703 275,24
85215	Dodatki mieszkaniowe – dodatek energetyczny	0,00	58 292,48
85216	Zasilki stałe	2 155 609,38	2 239 031,92
85219	Ośrodki pomocy społecznej	4 169 719,81	4 541 224,42
852-85219-3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	12 369,33	12 985,50
852-85219-4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 729 878,00	2 955 950,00
852-85219-4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	218 792,11	198 839,40
852-85219-4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	499 393,13	528 362,30
852-85219-4120	Składki na Fundusz Pracy	50 157,05	55 325,99
852-85219-4170	Wynagrodzenia bezosobowe	6 011,80	1 100,00
852-85219-4210	Zakup materiałów i wyposażenia	182 407,61	176 300,39
852-85219-4260	Zakup energii	40 399,32	34 835,92
852-85219-4270	Zakup usług remontowych	18 748,42	23 710,32
852-85219-4280	Zakup usług zdrowotnych	1 991,00	1 191,00
852-85219-4300	Zakup usług pozostałych	227 223,28	284 960,61
852-85219-4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	2 894,19	2 894,19
852-85219-4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 505,97	2 563,77
852-85219-4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	14 735,37	17 299,74
852-85219-4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	900,00	0,00

852-85219-4410	Podróże służbowe krajowe	23 998,44	27 490,69
852-85219-4430	Różne opłaty i składki	7 209,00	2 194,01
852-85219-4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	77 391,90	81 210,90
852-85219-4480	Podatek od nieruchomości	0,00	21 009,00
852-85219-4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	3 064,00	4 984,00
852-85219-4580	Pozostałe odsetki	551,00	0,00
852-85219-4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	29 966,74	38 906,15
852-85219-4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4 439,00	7 843,01
852-85219-6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	61 267,53
852-85219-6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	15 693,15	0,00
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	44 679,40	43 972,56
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 644 301,04	1 849 459,56
85295	Pozostała działalność	3 210 718,03	2 849 712,75
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	890 436,13	583 367,63
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	519 103,63	583 367,63
85395	Pozostała działalność	371 332,50	0,00
Razem		39 904 111,98	41 180 847,55

Wzrost wydatków w porównaniu do 2013 roku wynika z realizacji dodatkowych zadań związanych z:

- wypłatą dodatków energetycznych,
- wypłatą zasiłków dla opiekuna wraz z odsetkami,
- wydawaniem kart parkingowych,
- pozyskiwaniem środków zewnętrznych w ramach rządowych programów z zakresu wspierania systemu pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przystosowaniem kotłowni do możliwości ogrzewania gazowego,
- realizacją wydatków związanych z pokrywaniem kosztów dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.
- wzrost wydatków na wynagrodzenia wynika z założeń związanych z 2% podwyżką wynagrodzeń oraz wyrównywaniem płac zasadniczych do najniższego wynagrodzenia.

Zwiększone środki pochodziły z wypracowanych dochodów z Powiatowego Urzędu Pracy, obsługi PFRON, pozyskanych środków na realizację programów, zwiększonych kosztów obsługi świadczeń rodzinnych, zwiększonej dotacji wojewody na 1 uczestnika Środowiskowego Domu Samopomocy i obsługi kart parkingowych.

Szczegółową informację dotyczącą wykonania wydatków w podziale na poszczególne ich rodzaje (§) zawierać będzie sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2014 r.

Porównawcza struktura zatrudnienia w latach 2013/14 odzwierciedla zmiany organizacyjne wprowadzone w roku 2014 polegające na dostosowaniu komórek organizacyjnych do nowych zadań.

Lp.	Stanowisko	w przeliczeniu na pełen etat wg stanu na dzień 31 grudnia	
		2013	2014
1.	Dyrektor	1	1
2.	z-ca Dyrektora	1	1
DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY		7	9
3.	Główna księgowa	1	1
4.	z-ca Głównej księgowej	1	1
5.	Księgowa	3	5
6.	Kasjer	1	1
7.	Starszy inspektor	1	1
DZIAŁ ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNY/DZIAŁ KADR I ADMINISTRACJI		12	15
8.	Kierownik	1	1
9.	Pomoc administracyjna	3	4
10.	Sprzątająca	1	1
11.	Inspektor	3	2
12.	Goniec	3	4
13.	Informatyk	0	2
14.	Konserwator-kierowca	1	1
ZESPÓŁ INFORMATYKÓW		2	0
15.	Informatyk	2	0
DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ		8	0
16.	Kierownik	1	0
17.	Pracownik socjalny	3	0
18.	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	1	0
19.	Specjalista pracy z rodziną	1	0
20.	Psycholog	1	0
21.	Pedagog	1	0
DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I INNYCH ŚWIADCZEŃ		0	60
22.	Kierownik	0	1
23.	Aspirant pracy socjalnej	0	1
24.	Pracownik socjalny	0	2
25.	Inspektor	0	2
26.	Pomoc administracyjna	0	1
27.	Opiekunki	0	53
ZESPÓŁ OBSŁUGI FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH		3	0
28.	Koordinator zespołu	1	0
29.	Inspektor	2	0
MIEJSKIE CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ/DZIAŁ POMOCY KRYZYSOWEJ		3	4
30.	Kierownik	1	1
31.	Psycholog	0,5	0,5
32.	Aspirant pracy socjalnej	0	1
33.	Pracownik socjalny	1	1
34.	Sprzątająca	0,5	0,5
DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ		90	37
35.	Kierownik	1	1
36.	Pracownik socjalny	34	34
37.	Asystent rodziny	1	2
38.	Pomoc administracyjna	3	0

39.	Opiekunki	51	0
DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ		0	6
40.	Kierownik	0	1
41.	Psycholog	0	1
42.	Pedagog	0	1
43.	Pracownik socjalny	0	1
44.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	0	1
45.	Specjalista pracy z rodziną	0	1
DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH		18	15
46.	Kierownik	1	1
47.	Inspektor	10	11
48.	Pomoc administracyjna	5	3
49.	Pracownik socjalny	1	0
50.	Księgowa	1	0
POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		5	5
51.	Przewodnicząca	1	1
52.	Sekretarz zespołu	1	1
53.	Inspektor	2	2
54.	Pracownik socjalny	1	1
ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY		6	7
55.	Kierownik	1	1
56.	Terapeuta zajęciowy	3	4
57.	Psycholog	0,5	0,5
58.	Pedagog	0,5	0,5
59.	Pielegniarka	0,5	0,5
60.	Opiekun	0,5	0,5
POKL		4	0
61.	Pracownik socjalny	3	0
62.	Księgowa	1	0
Razem		160	160

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2015 ROK

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne do oceny sytuacji osoby potrzebującej pomocy lecz zależne od możliwości finansowych Ośrodka. To także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPS opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na 2015 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Rozdział 85201 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
177.158	211.509	Zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Do procesu usamodzielnienia planuje się 60 osób.
139.355	210.000	W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 3 dzieci na terenie powiatu augustowskiego, białowieskiego i gołdapskiego. Środki nie pozwalają na umieszczanie kolejnych dzieci w pieczy zastępczej.
2.033.254	2.000.000	Zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Placówka liczy 30 miejsc, z tego 10 interwencyjnych oraz 20 socjalizacyjnych. Przyznane środki zaspokajają obecnie potrzeby.

Rozdział 85202 „domy pomocy społecznej

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.560.168	1.593.000	Zadanie własne gminy. Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące opłaty skierowanych mieszkańców Suwałk do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania 55 osób umieszczone na terenie innych powiatów. Obecnie 5 osób oczekuje na umieszczenie w dps dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Okres oczekiwania na umieszczenie w tego typu domach wynosi średnio ok.2 lat.
6.157.908	6.118.965	Zadanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 195 miejsc, w tym 56 osób dotowanych z budżetu wojewody i 137 dotowanych przez gminy kierujące. Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu 80 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r. Na umieszczenie obecnie oczekuje 6 mieszkańców naszego miasta. Ich pobyt należy szacować na ok. 10 osobo/miesiący, w związku z czym należy zabezpieczyć środki finansowe na ich utrzymanie w wysokości ok. 166.800 zł. Bieżące koszty utrzymania jednostki zostały uwzględnione w przyznanym budżecie. Okres oczekiwania na przyjęcie do DPS Kalina wynosi ok. 2 miesiąca.

Rozdział 85203 „Środowiskowe domy samopomocy”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
943.894 (489.394 -MOPS 454.500- ngo)	780.000 420.000 – MOPS 360.000 - ngo	Zadanie zlecone gminy - prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Ośrodek przy MOPS w Suwałkach liczy 35 miejsc. Środki pokrywają wydatki bieżące uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy przy MOPS oraz materiały terapeutyczne na poziomie ubiegłego roku. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 30 miejsc. Miasto ubiega się o kolejne środki z budżetu wojewody na funkcjonowanie i dostosowanie domów. Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji
60.065	60.260	Zadanie własne gminy – zapewnienie schronienia osobom bezdomnym. Noclegownia zapewnia 20 miejsc. W okresie jesienno - zimowym następuje pełne wykorzystanie miejsc. Potrzeby określono na podstawie umowy najmu lokalu obejmującej koszty obsługi i opieki medycznej.

Rozdział 85213 „Ubezpieczenia zdrowotne”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
306.577	279.200	Zadanie własne gminy – składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz osoby realizujące kontrakt socjalny. Przyznane środki nie zabezpieczają realizacji zadania. W trakcie roku potrzeby są weryfikowane i uzupełniane z budżetu wojewody. W roku bieżącym niezbędne będzie dofinansowanie zadania z budżetu samorządowego z uwagi na uczestników Centrum Integracji Społecznej podlegającym ubezpieczeniu zdrowotnemu

Rozdział 85214 „Zasiłki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.699.618	1.964.000	Zadanie własne gminy – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Przyznane środki zabezpieczają pomoc o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny a posiadanym dochodem), schronienie, posiłek, pochówek, zdarzenie losowe i niezbędne ubranie. W ramach przyznanego budżetu realizowany jest Miejski Program Osłonowy w Zakresie Ograniczania Skutków Niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014 - 2020. Środki pozwalają w ograniczonym zakresie na prowadzenie doraźnych działań osłonowych poprzez przyznawanie zasiłków celowych, np. na zakup leków, opału itp.

Rozdział 85216 „Zasiłki stałe”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.222.000	1.465.000	Zadanie własne gminy – zasiłki stałe. Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta ok. 560 osób niepełnosprawnych. Od lat odnotowuje się wzrost liczby uprawnionych. Przyznane środki zaspokajają w 76 % potrzeby w tym zakresie. MOPS monitoruje na bieżąco sytuację, a w przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków od wojewody złoży stosowne wnioski.

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
4.541.224	4.258.859	Zdanie własne gminy/powiatu - utrzymanie OPS. W ramach przyznanego budżetu wojewody realizowane są wyłącznie wynagrodzenia pracowników socjalnych. Środki własne stanowią uzupełnienie wynagrodzeń pozostałych pracowników oraz pokrywają koszty utrzymania bazy Ośrodka. Przyznany budżet nie uwzględnia zaplanowanych inwestycji oraz nie gwarantuje podwyżki wynagrodzeń o wskaźnik inflacji. Stanowi 94% wykonania roku ubiegłego.

Rozdział 85220 „Mieszkania chronione”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
43.973	52.400	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, którzy osiedlają się na terenie miasta Suwałki. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania dla 11 osób. Potrzeby w tym zakresie na 2015 rok są zaspokojone.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.849.460	1.816.673	Zadanie zlecone i własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz zadanie własne gminy usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby 271 osób wymagających usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność” – posiłek dla potrzebujących

Wykonanie w 2014 r. w zł	Przyznane środki na 2015 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
2.300.000	2.110.400	Programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, w szczególności niepełnosprawnym chorym oraz dzieciom i młodzieży szkolnej. Daje również możliwość obejmowania posiłkiem głodnych dzieci przez dyrektorów szkół w wysokości 20% ogółu żywionych dzieci w danym okresie na podstawie decyzji MOPS. Ponadto pomoc realizowana jest w formie dowozu posiłku, pomocy rzeczowej w oraz zasiłków celowych. Ok. 5 tys. osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe potrzeby życiowe. Przyznane środki nie zabezpieczają potrzeb w tym zakresie. Braki szacuje się w wysokości 9 %. Ośrodek będzie podejmował działania w celu pozyskania brakującej kwoty z budżetu wojewody.

Wnioski płynące z przedstawionych potrzeb wskazują na potrzebę dalszego rozwoju form wsparcia i rozwoju instrumentów w pracy socjalnej (w tym asystentury rodzinnej).

Przedstawione sprawozdanie obejmuje szeroki zakres działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach. Realizuje bowiem zadania pomocy społecznej, na poziomie gminy jak i powiatu, a także z zakresu pieczy zastępczej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Od 2012 r. jest jednocześnie Organizatorem Pieczy Zastępczej.

Ponadto realizuje szereg innych świadczeń należących do właściwości gminy.

Rok 2014 był okresem wdrażania kolejnych zadań wynikających z ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy - Prawo energetyczne.

Tak więc zadania ośrodka można podzielić na zadania o charakterze pomocowym, aktywizacyjnym, promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, opiniodawczym, sprawozdawczym i nadzorczym.

W tym stanie doskonalono formy współpracy różnych instytucji, w tym pomocy społecznej, a także zasady współdziałania z sądem, czy szkołami.

Nowe zadania i zmieniające się regulacje prawne są dla wszystkich pracowników dużym wyzwaniem, ciągła nowelizacja ustaw nie stanowi stabilnej podstawy prawnej utrudniając należyte wykonywanie zadań.

Wdrażając zadania Ośrodek napotyka często na bariery finansowe i organizacyjne. Zbyt niskie koszty obsługi nowych zadań powodują obciążenie dotychczasowych pracowników.